

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 32/2015-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2015 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov o súlade ustanovenia § 3 písm. b) v nadväznosti na § 6 zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov s čl. 1 a 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 7. júla 2014 doručený návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „navrhovateľ“), zastúpeného predsedom senátu JUDr. Ing. Miroslavom Gavalcom, PhD., na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súlade ustanovení § 3 písm. b) v nadväznosti na § 6 zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov s čl. 1 a 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy.

2. Najvyšší súd podal predmetný návrh na začatie konania pred ústavným súdom v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 1 Sžd 7/2013, ktoré bolo z dôvodu podania návrhu ústavnému súdu prerušené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžd 7/2013 zo 7. mája 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. júna 2014.

3. Navrhovateľ vo svojom návrhu uviedol: „*Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3S/100/2011-66 zo dňa 16. 10. 2012 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-B-988-004/2011 zo dňa 25. 03. 2011, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline č. p. PPZ-B-988/004/2011 zo dňa 17.01.2011 vo veci uloženia pokuty za prevádzkovanie bezpečnostnej služby pri ochrane vlastného majetku bez udelenia licencie.*

Prvostupňovým rozhodnutím správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 1659 € za porušenie povinnosti ustanovenej v § 9 ods. 1 zákona č. 473/2005 Z. z., ktoré malo spočívať v prevádzkovaní bezpečnostnej služby bez udelenia licencií.

Žalobca napadol vyššie uvedený rozsudok súdu prvého stupňa odvolaním tvrdiac, že zamestnanec žalobcu pri plnení svojej povinnosti nevykonával (a v zmysle pracovnej zmluvy ani nebol povinný vykonávať) ani len väčšinu oprávnení SBS podľa zákona č. 473/2005 Z. z. Uviedol, že skutočnosť, že ak jednotlivec uplatňuje oprávnenia vlastníka pri ochrane svojho majetku, to ešte neznamená, že vykonáva strážnu službu, na ktorú je potrebné povolenie správneho orgánu na úseku správy SBS. Dodal, že z praktického hľadiska by potom akýkoľvek svojpomocný úkon smerujúci k zákazu vstupu na pozemok nepovolaným osobám, zákazu vstupu na pozemok osobám, ktoré majú pri sebe zbraň, vedeniu evidencie o vstupe alebo výstupe osôb a dopravných prostriedkov na pozemok a zaznamenávanie technickými prostriedkami vstupu alebo výstupu osôb a dopravných prostriedkov na pozemok (všetko zaradené v § 50 ods. 4 písm. b/, c/, d/ a e/ zákona č. 473/2005 Z. z. ako oprávnenia SBS) bolo vykonávaním SBS.

Z uvedených dôvodov žalobca navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie správneho orgánu zrušiť a vrátiť mu vec na nové konanie.

Najvyšší súd počas konania o odvolaní žalobcu zistil skutočnosti, ktoré u neho vyvolávajú pochybnosti o ústavnosti niektorých ustanovení zákona č. 473/2005 Z. z., ktoré boli v prejednávanej veci aplikované správnym orgánom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že ustanovenia § 3 písm. b/ v nadväznosti na § 6 zákona č. 473/2005 Z. z. môžu byť v rozpore s ústavným poriadkom, a to konkrétne s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4 a čl. 20 a čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“.

4. Navrhovateľ ďalej uviedol: „Ústavný rozpor hore uvedených ustanovení vidí konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tom, že tieto závažným spôsobom zasahujú do výkonu vlastníckych práv, ktoré sú chránené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení v platnom a účinnom znení možno totiž vyvodiť i taký záver, k akému dospel správny orgán v predmetnej právnej veci a to, že pokiaľ zamestnanci žalobcu poverení výkonom fyzickej ochrany v objekte na základe pracovných zmlúv, dohody o pracovnej činnosti a povinností vrátnikov, počas služby vykonávajú činnosť, ktorou bránia poškodeniu majetku v objekte, a to napríklad, ak zapisujú do knihy návštev údaje z občianskeho preukazu, príchod a odchod, povoľujú vstup súkromných a cudzích vozidiel, vedú záznamy príchodov a odchodov služobných áut, po odchode všetkých zamestnancov vypúšťajú psa z voliéry, vykonávajú obhliadky v noci v pravidelných 1 hodinových intervaloch, bránia vstupu nepovolaným osobám do objektu, vykonávali tým úkony, ktorými mohli zasahovať do práv a slobôd občanov, pričom neboli na tieto činnosti, resp. úkony odborne spôsobilí. Teda, že všetky úkony a prostriedky použité vlastníkom na ochranu jeho majetku podliehajú úprave zákonom č. 473/2005 Z. z.

Vlastnícke právo patrí medzi základné ľudské práva a jeho ochrana je zachytená aj vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, Listine základných práv a slobôd alebo Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a slobôd. V slovenskom právnom poriadku je rámcová právna úprava ochrany vlastníckeho práva obsiahnutá v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa názoru konajúceho senátu nemožno podradiť pod vyššie citované zákonné ustanovenia každý úkon, či prostriedok zvolený vlastníkom veci na jej ochranu, a to najmä pokiaľ ide o oprávnenia vlastníka veci dané zákonom, ktoré môže tento slobodne vykonávať za účelom ochrany svojho majetku a to aj bez súhlasu alebo povolenia štátu.

Podľa čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností.

Zmyslom sankcií uložených podľa zákona č. 473/2005 Z. z. je ochrana štátneho záujmu na nevykonávaní fyzickej ochrany objektov a subjektov neregulovanými subjektmi.

Preto v prejednávanej veci vyvstáva aj otázka, či sankcia správnymi orgánmi uložená v predmetnom konaní je v súlade s povahou tejto sankcie a súčasne aj sledovaným účelom zákona č. 473/2005 Z. z., ktorým je ochrana štátneho záujmu na nevykonávaní fyzickej ochrany objektov a subjektov neregulovanými subjektmi.

Uvedené pochybnosti o ústavnosti niektorých ustanovení zákona č. 473/2005 Z. z., ktoré boli v prejednávanej veci aplikované správnym orgánom spôsobili, že Najvyšší súd

Slovenskej republiky dospel k záveru o potrebe prerušenia konania, pretože rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.“

5. Vzhľadom na uvedené navrhovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že *„Ustanovenia § 3 písm. b/ v nadväznosti na § 6 zákona č. 473/2005 Z. z. nie sú v súlade s čl. 1 a 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4 a čl. 20 a čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“*

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

8. Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o návrhoch podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a b) ústavy v pléne. Plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

9. Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh na začatie konania súd.

10. Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Podľa § 19 zákona o ústavnom súde sa súdom podľa § 18 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona rozumie príslušný senát alebo samosudca. Podľa § 21 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak je účastníkom konania súd, zastupuje senát jeho predseda.

13. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až f) zákona o ústavnom súde dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

14. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

15. Podľa § 37 ods. 3 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať

a) označenie predpisu, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily sa namieta, s vyjadrením, či navrhovateľ napáda predpis v celom rozsahu alebo v jeho časti, prípadne v jednotlivom ustanovení,

b) označenie predpisu vyššej právnej sily, jeho častí alebo jednotlivé ustanovenie alebo označenie medzinárodnej zmluvy, jej časti, alebo jednotlivého ustanovenia, s ktorým napadnutý predpis nie je v súlade.

16. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

17. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

20. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobe, ktorý ustanoví zákon.

21. Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

22. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 2 ústavy zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo

určených právnických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 20 ods. 5 ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

23. Podľa čl. 35 ods. 2 ústavy zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolání alebo činností.

24. Podľa § 3 písm. b) zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov strážna služba je ochrana majetku na inom než verejne prístupnom mieste.

25. Podľa § 6 zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov vlastná ochrana je prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre vlastnú potrebu, ak je zabezpečovaná aspoň jednou osobou v pracovnoprávnom vzťahu.

III.

26. Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

27. Pri predbežnom prerokovaní ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia prijatiu návrhu na začatie konania na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

28. V rámci predbežného prerokovania ústavný súd zistil, že návrh navrhovateľa nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, konkrétne neobsahuje odôvodnenie návrhu na začatie konania, ktoré by spĺňalo ústavno-právne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014). Uvedené ústavný súd odôvodňuje takto:

29. Ako z citovaného § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, návrh na začatie konania podaný ústavnému súdu musí obsahovať odôvodnenie, ktoré musí spĺňať dostatočné ústavno-právne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014).

30. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdený nesúlad ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 4 ústavy, navrhovateľ v odôvodnení svojho návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov neuviedol absolútne žiadne argumenty, ktorými by podporil svoj návrh na vyslovenie nesúladu v tejto časti. Navrhovateľom tvrdený nesúlad ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti teda nie je v návrhu na začatie konania vôbec odôvodnený.

31. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdený nesúlad ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 20 ústavy, navrhovateľ tvrdenie o nesúlade týchto ustanovení odôvodňuje stručne iba tým, že *„tieto závažným spôsobom zasahujú do výkonu vlastníckych*

práv, ktoré sú chránené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení v platnom a účinnom znení možno totiž vyvodiť i taký záver, k akému dospel správny orgán v predmetnej právnej veci a to, že pokiaľ zamestnanci žalobcu poverení výkonom fyzickej ochrany v objekte na základe pracovných zmlúv, dohody o pracovnej činnosti a povinností vrátnikov, počas služby vykonávajú činnosť, ktorou bránia poškodeniu majetku v objekte, a to napríklad, ak zapisujú do knihy návštev údaje z občianskeho preukazu, príchod a odchod, povoľujú vstup súkromných a cudzích vozidiel, vedú záznamy príchodov a odchodov služobných áut, po odchode všetkých zamestnancov vypúšťajú psa z voliéry, vykonávajú obhliadky v noci v pravidelných 1 hodinových intervaloch, bránia vstupu nepovolaným osobám do objektu, vykonávali tým úkony, ktorými mohli zasahovať do práv a slobôd občanov, pričom neboli na tieto činnosti, resp. úkony odborne spôsobilí. Teda, že všetky úkony a prostriedky použité vlastníkom na ochranu jeho majetku podliehajú úprave zákonom č. 473/2005 Z. z. Vlastnícke právo patrí medzi základné ľudské práva a jeho ochrana je zachytená aj vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, Listine základných práv a slobôd alebo Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a slobôd. V slovenskom právnom poriadku je rámcová právna úprava ochrany vlastníckeho práva obsiahnutá v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa názoru konajúceho senátu nemožno podradiť pod vyššie citované zákonné ustanovenia každý úkon, či prostriedok zvolený vlastníkom veci na jej ochranu, a to najmä pokiaľ ide o oprávnenia vlastníka veci dané zákonom, ktoré môže tento slobodne vykonávať za účelom ochrany svojho majetku a to aj bez súhlasu alebo povolenia štátu.“.

32. Pokiaľ ide o navrhovateľom tvrdený nesúlad ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 35 ods. 2 ústavy, navrhovateľ len vo všeobecnosti uvádza, že „Zmyslom sankcií uložených podľa zákona č. 473/2005 Z. z. je ochrana štátneho záujmu na nevykonávaní fyzickej ochrany objektov a subjektov neregulovanými subjektmi. Preto v prejednáwanej veci vyvstáva aj otázka, či sankcia správnymi orgánmi uložená v predmetnom konaní je v súlade s povahou tejto sankcie a súčasne aj sledovaným účelom zákona č. 473/2005 Z. z., ktorým je ochrana štátneho záujmu na nevykonávaní fyzickej ochrany objektov a subjektov neregulovanými subjektmi.“.

33. Ústavný súd, posudzujúc doručený návrh z ústavno-právneho hľadiska, nepovažuje za dostatočné také odôvodnenie návrhu na vyslovenie nesúladu namietaných ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy, v ktorom absentuje podrobnejšie opísanie súvislostí medzi napadnutými ustanoveniami § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti a ďalšími súvisiacimi ustanoveniami zákona o súkromnej bezpečnosti, prípadne iných právnych predpisov reglementujúcich podmienky ochrany vlastníckeho práva a ústavnú akceptovateľnosť prípadných zásahov do neho, ako aj uvedenie dôvodov, na základe ktorých dospel najvyšší súd k záveru, že v prípade, ktorý prerokúva a v súvislosti s ktorým sa obrátil na ústavný súd, nie je možný ústavne súladný výklad a aplikácia relevantných právnych noriem, keďže len stroho a izolovane prezumuje neústavnosť napadnutých ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti.

34. Nadväzujúc na už uvedené, ústavný súd na tomto mieste pripomína, že v čl. 152 ods. 4 ústavy sa ustanovuje interpretačné pravidlo pre výklad a uplatňovanie zákonov a podzákoných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorým sa o. i. určuje, že zákon sa musí vysvetliť a uplatniť tak, aby bol v súlade s ústavou. V situácii, keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a druhý výklad je s ňou v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou (m. m. PL. ÚS 15/98).

Povedané inak, zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten výklad, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci vrátane najvyššieho súdu sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (m. m. II. ÚS 148/06).

35. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vo svojom návrhu nepredložil dostatok dôvodov, ktoré by v čase predbežného prerokovania veci svojou relevanciou preukazovali možnosť reálneho nesúladu napadnutých ustanovení § 3 písm. b) a § 6 zákona o súkromnej bezpečnosti s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy. Absencia dôvodov, ktoré sú podstatnou obsahovou náležitosťou návrhu súdu na začatie konania o súlade ustanovení zákona s právnymi predpismi vyššej právnej sily (v danom prípade s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 20 a čl. 35 ods. 2 ústavy), vedie k celkovej nepresvedčivosti a signalizuje skôr podanie tohto návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov len z opatrnosti alebo z rezignácie najvyššieho súdu vykonať v danom prípade ústavne súladný výklad relevantných právnych noriem. S prihliadnutím na to ústavný súd dospel k záveru, že návrh najvyššieho súdu na začatie konania o súlade právnych predpisov nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom o ústavnom súde pre takéto druhy návrhu, čo už samo osebe odôvodňuje odmietnutie návrhu na začatie konania podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. PL. ÚS 20/06, PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014).

36. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že každý návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí mať ustanovené náležitosti, aby mohol byť ústavným súdom meritórne prerokovaný. Táto požiadavka sa bez rozdielu vzťahuje na každý typ konania vrátane konania o súlade právnych predpisov a na každého navrhovateľa vrátane najvyššieho súdu. Návrh, ktorý nemá všetky ustanovené náležitosti, nie je spôsobilý na meritórne prerokovanie ústavným súdom, pričom ústavný súd je oprávnený takýto návrh odmietnuť.

37. Nadväzujúc na uvedené, považuje ústavný súd za vhodné pripomenúť aj svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane a konštantne zdôrazňuje, že nie je povinný odstraňovať nedostatky v podaniach navrhovateľov. V prípadoch návrhov na začatie konania podávaných fyzickými osobami a právnickými osobami na taký postup (resp. na zaistenie podania kvalifikovaného návrhu) slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný

súd posudzuje nedostatky podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 162/2010, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010, II. ÚS 309/2010, IV. ÚS 134/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 234/2010, I. ÚS 594/2012 a iné).

Zmyslom požiadavky kvalifikovaného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom je, aby ústavný súd ako špecializovaný súdny orgán ochrany ústavnosti nebol neúmerne zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi a nekvalifikovaným prístupom účastníkov ku konaniu.

Napriek tomu, že spomínaná judikatúra ústavného súdu sa týka vymedzenia úlohy kvalifikovaného právneho zastúpenia advokátom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nepochybné, že jej *ratio* možno v rámci konania o súlade právnych predpisov primerane uplatniť aj vo vzťahu k navrhovateľovi, ktorým je súd, resp. príslušný senát (§ 19 zákona o ústavnom súde), zastúpený predsedom senátu (§ 21 ods. 4 zákona o ústavnom súde), teda osobou, ktorú možno z hľadiska znalosti práva nepochybne považovať za kvalifikovaného zástupcu navrhovateľa (m. m. PL. ÚS 3/2014, PL. ÚS 7/2014).

Konanie ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je pritom zásadne založené na uplatňovaní dispozičnej zásady, ktorá neumožňuje ústavnému súdu dopĺňať z vlastnej iniciatívy procesne relevantným spôsobom nedostatky návrhu na začatie konania, a tým suplovať zodpovednosť navrhovateľa, resp. jeho kvalifikovaného zástupcu za perfektnosť návrhu.

38. Vychádzajúc z už uvedeného, možno zhrnúť, že aj vo vzťahu ku konaniu o súlade právnych predpisov platí, že je zodpovednosťou zástupcu navrhovateľa (vrátane predsedu senátu alebo samosudcu zastupujúcich všeobecný súd) realizovať zastupovanie navrhovateľa kvalifikovane, t. j. tak, aby ústavný súd ako špecializovaný súdny orgán ochrany ústavnosti nebol zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi a nekvalifikovaným prístupom účastníkov ku konaniu. A teda platí, že ani v konaní o súlade právnych predpisov ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky v podaní navrhovateľa, ktorým je všeobecný súd, keďže za perfektnosť návrhu na začatie konania v plnej miere zodpovedá kvalifikovaný zástupca zastupujúci všeobecný súd, t. j. predseda senátu alebo samosudca.

39. Ústavný súd, majúc na zreteli uvedené skutočnosti, pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na začatie konania o súlade právnych predpisov neobsahuje odôvodnenie, ktoré by spĺňalo dostatočné ústavno-právne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014), a vzhľadom na to predmetný návrh odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

40. Nad rámec už uvedeného ústavný súd v závere poznamenáva, že i odhliadnuc od otázky splnenia ústavno-právnych požiadaviek odôvodnenia návrhu najvyššieho súdu, podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy disponuje dostatočnými prostriedkami na to, aby sám, bez nadbytočného zapojenia ústavného súdu, ústavne konformne vyriešil problém, pred ktorým stojí v konaní, ktoré pred ním prebieha. V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým poukazuje na možnosť využitia rôznych metód výkladu napadnutých ustanovení najvyšším súdom, pričom aj samotný najvyšší súd, keď v odôvodnení svojho návrhu na začatie konania uvádza „*možno totiž vyvodiť i taký záver, k akému dospel správny orgán v predmetnej veci*“, tým sám pripúšťa, že existuje viacero možností ako interpretovať napadnuté ustanovenia. V tejto súvislosti je pritom zároveň vhodné pripomenúť, že v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu sa ústavný súd pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy vrátane najvyššieho súdu sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

P o u č e n i e: Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2015

